

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2021. gada 28. janvārī*

Apelācija – Konkurence – Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana – *UMTS* pamatjoslas mikroshēmojumu tirgus – Regula (EK) Nr. 1/2003 – 18. panta 3. punkts – Lēmums par informācijas pieprasīšanu – Pieprasītās informācijas nepieciešamība – Samērīgums – Pierādīšanas pienākums – Liecināšana pret sevi

Lietā C-466/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 18. jūnijā iesniedza

Qualcomm Inc., Sandjego (Amerikas Savienotās Valstis),

Qualcomm Europe Inc., Sakramento (Amerikas Savienotās Valstis), ko pārstāv *M. Pinto de Lemos Fermiano Rato*, advokāts, un *M. Davilla*, *dikigoros*,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

otra lietas dalībiece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *H. van Vliet*, *G. Conte*, *M. Farley* un *C. Urraca Caviedes*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs N. Vāls [*N. Wahl*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*] un L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] (referente),

ģenerāladvokāts: M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Qualcomm Inc.* un *Qualcomm Europe Inc.* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2019. gada 9. aprīļa spriedumu *Qualcomm* un *Qualcomm Europe*/Komisija (T-371/17, nav publicēts, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2019:232), ar kuru minētā tiesa noraidīja šo sabiedrību prasību atcelt Komisijas 2017. gada 31. marta Lēmumu C(2017) 2258 *final* par Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 18. panta 3. punkta un 24. panta 1. punkta d) apakšpunkta piemērošanas procedūru (Lieta AT.39711 – *Qualcomm* (saimnieciski nepamatoti zemu cenu noteikšana)) (turpmāk tekstā – “strīdigais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101. un 102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. un 37. apsvērumu:

“(23) [Eiropas] Komisijai jāpiešķir pilnvaras visā [Eiropas Savienībā] pieprasīt sniegt informāciju, kas vajadzīga, lai tiktu atklāts jebkāds līgums, lēmums vai saskaņota darbība, kas aizliegta ar [LESD 101.] pantu, vai jebkāda dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, kas aizliegta ar [LESD 102.] pantu. Ja ir atbilstība Komisijas lēmumam, uzņēmumus nevar piespiest atzīt, ka tie izdarījuši pārkāpumu, bet jebkurā gadījumā tiem ir pienākums atbildēt uz jautājumiem par faktiem un sniegt dokumentus, pat ja šo informāciju var izmantot, lai attiecībā pret tiem vai citu uzņēmumu konstatētu pārkāpuma pastāvēšanu.

[..]

(37) Šī regula respektē pamattiesības un principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Atbilstīgi, šī regula jāinterpretē un jāpiemēro, respektējot minētās tiesības un principus.”

- 3 Šīs pašas regulas 18. panta “Informācijas pieprasījumi” 1.–3. punktā ir noteikts:

“1. Lai veiktu pienākumus, kas tai uzlikti ar šo regulu, Komisija ar vienkāršu pieprasījumu vai ar lēmumu var pieprasīt uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām sniegt visu vajadzīgo informāciju.

2. Ja tiek nosūtīts vienkāršs pieprasījums pēc informācijas uzņēmumam vai uzņēmumu apvienībai, Komisija paziņo pieprasījuma juridisko pamatu un nolūku, norāda informāciju, kura vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā jāsniedz informācija, un sodus, kuri paredzēti 23. pantā par nepatiesas vai maldinošas informācijas sniegšanu.

3. Ja Komisija pieprasa uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām sniegt informāciju ar lēmumu, tā paziņo pieprasījuma juridisko pamatu un nolūku, norāda informāciju, kura vajadzīga, un nosaka termiņu, kurā tā jāsniedz. Tā arī norāda sodus, kas paredzēti 23. pantā, un norāda vai uzliek sodus, kas paredzēti 24. pantā. Turklāt tā norāda Eiropas [Savienības] Tiesas tiesības pārskatīt lēmumu.”

- 4 Minētās regulas 24. pantā “Periodiski soda maksājumi” ir paredzēts:

“1. Komisija uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām ar lēmumu var uzlikt periodiskus soda maksājumus, kas nepārsniedz 5 % no vidējā dienas apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā, par katru dienu, kas seko pēc termiņa, kurš noteikts ar lēmumu, lai piespiestu tās:

[..]

d) iesniegt pilnīgu un patiesu informāciju, ko Komisija pieprasījusi ar lēmumu atbilstoši 17. pantam vai 18. panta 3. punktam;

[..].

2. Ja uzņēmumi vai uzņēmumu apvienības izpildījušas pienākumu, kura izpildi bija iecerēts nodrošināt ar periodiskiem soda maksājumiem, Komisija galīgo periodisko soda maksājumu apmēru var noteikt zemāku par to, kāds tas būtu atbilstoši sākotnējam lēmumam. [..]”

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

- 5 Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–18. punktā. Šīs tiesvedības mērķiem to var apkopot šādi.
- 6 *Qualcomm* un *Qualcomm Europe* ir Amerikas Savienotajās Valstīs reģistrētas sabiedrības, kas darbojas pamatjoslas mikroshēojumu izstrādes un tirdzniecības nozarē.
- 7 Pēc tam, kad 2010. gada 8. aprīlī *Icera Inc.*, cita sabiedrība, kas darbojas šajā nozarē, iesniedza sūdzību, Komisija sāka izmeklēšanu par prasītāju iespējamo dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu LESD 102. panta izpratnē, kas izpaudās kā plēsonīgu cenu piemērošana *UMTS (Universal Mobile Telecommunications System)* pamatjoslas mikroshēojumu tirgū. Šajā kontekstā laikposmā no 2010. gada 7. jūnija līdz 2015. gada 14. janvārim Komisija nosūtīja prasītājam vairākus informācijas pieprasījumus, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 18. pantu.
- 8 2015. gada 8. decembrī Komisija nosūtīja prasītājam paziņojumu par iebildumiem pēc tam, kad 2015. gada 16. jūlijā attiecībā uz tām tika sākta formāla procedūra. Šajā paziņojumā par iebildumiem tā nonāca pie sākotnējā secinājuma, ka prasītājas ir ļaunprātīgi izmantojušas savu dominējošo stāvokli *UMTS* pamatjoslas mikroshēojumu tirgū, laikposmā no 2009. gada 3. februāra līdz 2011. gada 16. decembrim piegādājot noteiktu skaitu triju veidu mikroshēojumu diviem saviem galvenajiem klientiem *Huawei* un *ZTE* par cenām, kas ir zemākas par izmaksām, lai [no tirgus] izstumtu *Icera*, kas šajā laikposmā bija prasītāju vienīgā konkurente attiecīgajā tirgū. 2016. gada 15. augustā prasītājas iesniedza savus apsvērumus par minēto paziņojumu par iebildumiem.
- 9 2017. gada 30. janvārī Komisija prasītājam iesniedza informācijas pieprasījumu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 18. panta 1. un 2. punktu. Nesaņemot atbildi uz šo informācijas pieprasījumu, 2017. gada 31. martā Komisija, pamatojoties uz šīs regulas 18. panta 3. punktu, pieņēma strīdīgo lēmumu.
- 10 Saskaņā ar šī lēmuma 1. pantu prasītājam noteiktos termiņos bija jāsniedz šī pieprasījuma I pielikumā norādītā informācija, pretējā gadījumā saskaņā ar minētā lēmuma 2. pantu tām tiktu uzlikts periodisks soda maksājums 580 000 EUR par katru nokavēto dienu. Prasītājas iesniedza atbildi uz uzdotajiem jautājumiem noteiktajos termiņos, kurus pa to laiku Komisija bija pagarinājusi.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 11 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2017. gada 13. jūnijā, prasītājas cēla prasību par strīdīgā lēmuma atcelšanu, tās pamatojumam izvirzot sešus pamatus.
- 12 Vispirms Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 29.–33. punktā kā neefektīvu noraidīja iebildumu par administratīvā procesa pārmērīgo ilgumu, norādot, ka šādam iebildumam nav nozīmes, izskatot prasību, kas attiecas nevis uz lēmumu, ar kuru konstatēts LESD 102. panta pārkāpums, bet uz lēmumu par informācijas pieprasīšanu.

- 13 To norādot, Vispārējā tiesa, pirmām kārtām, noraidīja trešo pamatu par strīdīgā lēmuma pamatojuma neesamību. Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 47.–54. punktā uzskatīja, ka, tā kā strīdīgajā lēmumā skaidri un nepārprotami bija norādīta pārkāpumu prezumpcija, ko Komisija plānoja pārbaudīt, kā arī tas, ka pieprasītā informācija ir nepieciešama, lai izvērtētu tās rīcībā esošos pierādījumus, ņemot vērā prasītāju izvirzītos argumentus pēc tam, kad tām tika nosūtīts paziņojums par iebildumiem, šis lēmums bija juridiski pietiekami pamatots, jo Komisijai nebija pienākuma sniegt detalizētāku pamatojumu par to, kā tā plānoja izmantot šo informāciju minēto argumentu vērtēšanai.
- 14 Otrām kārtām, Vispārējā tiesa izvērtēja pirmā pamata pirmās divas daļas par nepieciešamības principa pārkāpumu. Vispirms Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 69.–91. punktā noraidīja pirmā pamata pirmo daļu, kurā bija lūgts atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl tas pārsniedza veiktās izmeklēšanas robežas, kas bija noteiktas paziņojumā par iebildumiem, pieprasot informāciju par čipiem, kas veido mikroshēmas, uz kurām attiecās šī izmeklēšana, un par laikposmiem blakus šajā paziņojumā par iebildumiem noteiktajam pārkāpuma laikposmam. Šajā nolūkā Vispārējā tiesa, pirmkārt, uzskatīja, ka Komisijai, lai tostarp ņemtu vērā attiecīgo uzņēmumu izvirzītos argumentus, bija tiesības turpināt izmeklēšanu pēc minētā paziņojuma par iebildumiem pieņemšanas, tostarp izmantojot papildu informācijas pieprasījumus, un šie pieprasījumi tādēļ nav kļuvuši prettiesiski un šādi pieprasītās informācijas nepieciešamība pati par sevi nav kļuvusi apšaubāma. Otrkārt, Vispārējā tiesa nosprieda, ka Komisijas prerogatīvas nevar tikt ierobežotas attiecībā uz jautājumiem, kurus tā vēlas izvirzīt, ja vien tie ļauj iegūt informāciju, kas nepieciešama veiktajai izmeklēšanai, un ja Komisija attiecīgajiem uzņēmumiem dod iespēju tikt uzklausi. Vispārējā tiesa piebilda, ka Komisija katrā ziņā bija pieprasījusi vajadzīgo informāciju, nepaplašinot šīs izmeklēšanas ietvarus, jo tai ne tikai ir nozīme kā informācijai, lai izprastu kontekstu, kurā ietilpa iespējamā pārkāpuma rīcība, bet tā arī ir vajadzīga atbilstoša “cenas–izmaksu” kritērija piemērošanai.
- 15 Pēc tam Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 98.–110. punktā noraidīja pirmā pamata otro daļu, kurā bija apšaubīta pieprasītās informācijas nepieciešamība, ņemot vērā pieņēmumus, kurus Komisija bija iecerējusi pārbaudīt. Lai to izdarītu, Vispārējā tiesa būtībā norādīja, ka ar strīdīgo lēmumu Komisija ir vēlējusies iegūt informāciju, kas ļautu noteikt “cenas–izmaksu” kritēriju, pamatojoties uz datiem, kas precīzi atspoguļo situāciju pārkāpuma laikposmā, jo, ņemot vērā it īpaši prasītāju izteiktos apsvērumus par paziņojumu par iebildumiem, tā uzskatīja, ka dati, uz kuriem tā šajā ziņā ir balstījusies minētajā paziņojumā par iebildumiem, neatspoguļo cenu, ko prasītāju klienti faktiski bija samaksājuši, un ka, lai pārbaudītu, vai pārkāpums ir izdarīts, šim apstāklim bija noteicoša nozīme. Līdz ar to pieprasītā informācija bija saistīta ar attiecīgajām pārkāpuma prezumpcijām un tā bija jāuzskata par nepieciešamu pat tad, ja Komisija būtu vēlējusies grozīt vai pielāgot savu metodoloģiju pēc minētā paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas.
- 16 Trešām kārtām, Vispārējā tiesa izvērtēja otro pamatu, ar kuru prasītājas apstrīdēja strīdīgā lēmuma samērīgumu. Vispirms Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 118.–148. punktā noraidīja šī pamata pirmo daļu, kas sakrita ar pirmā pamata trešo daļu un bija vērsta uz to, lai apstrīdētu šī lēmuma samērīgumu, ņemot vērā ar to saistīto darba apjomu. Šajā ziņā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šis darba apjoms, lai cik liels tas būtu, nav nesamērīgs, ņemot vērā izmeklēšanas vajadzības saistībā ar pārkāpuma pieņēmumiem, kurus Komisija plānoja pārbaudīt, it īpaši, ņemot vērā prasītāju apsvērumus par paziņojumu par iebildumiem. Vispārējās tiesas ieskatā, tam, ka prasītājas nesaglabāja pieprasīto informāciju Komisijas piedāvātajā atbildes formā un ka to arhīvi nebija sistemātiski organizēti, šajā ziņā nav nozīmes. Turpinājumā Vispārējā tiesa kā nepieņemamu noraidīja otrā pamata otro daļu, kas attiecās uz strīdīgā lēmuma 2. pantā paredzētā periodiskā soda maksājuma apmēra nesamērīgo raksturu. Norādījusi, ka ar šo daļu prasītājas netieši lūdz atcelt šo pantu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 153.–159. punktā uzskatīja, ka strīdīgajam lēmumam ir sākotnējs raksturs salīdzinājumā ar iespējamo lēmumu, ar kuru galīgi tiek noteikta periodiskā soda maksājuma kopējā summa, un līdz ar to tas nav apstrīdams tiesību akts. Visbeidzot Vispārējā tiesa minētā sprieduma 164.–166. punktā noraidīja šī pamata trešo daļu, kurā bija apšaubīta strīdīgajā lēmumā piešķirto atbildes sniegšanas termiņu pietiekamība.

- 17 Ceturtām kārtām, Vispārējā tiesa noraidīja ceturto pamatu, ar kuru prasītājas pārmeta Komisijai, ka tā ir nepamatoti apvērsusi pierādīšanas pienākumu, prasot, lai tās veiktu darbības, kas attiecas uz lietas materiālu izveidi un kas līdz ar to ietilpst šīs iestādes kompetencē, pārsūdzētā sprieduma 172.–175. punktā norādot, ka šis pamats izriet no kļūdainas strīdīgā lēmuma izpratnes. Pirmkārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija nav mēģinājusi revidēt prasītāju pārskatus, bet panākt, lai tās rīcībā būtu nepieciešamā informācija, lai pielāgotu “cenas–izmaksu” kritērija metodoloģiju tā, lai ņemtu vērā kritiku, ko tās bija formulējušas savos apsvērumos par paziņojumu par iebildumiem. Otrkārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija nav arī lūgusi prasītājam pierādīt, ka tās ir ievērojušas likumu, bet gan iesniegt iekšējos dokumentus, kas apstiprinātu to apgalvojumu, saskaņā ar kuru, pieņemot lēmumus cenu jomā, tās bija balstījušās uz attiecīgo judikatūru, kā arī uz Komisijas norādēm.
- 18 Piektām kārtām, pārsūdzētā sprieduma 186.–195. punktā Vispārējā tiesa izvērtēja un pēc tam noraidīja piekto pamatu, ar kuru tika apstrīdēts strīdīgais lēmums, ciktāl ar to ir pārkāptas prasītāju tiesības neliecināt pret sevi, tām uzliekot pienākumu atbildēt uz jautājumiem, kas pārsniedz faktu sniegšanu, vai pierādīt, ka tās ir izpildījušas Savienības konkurences noteikumus. Šajā ziņā Vispārējā tiesa it īpaši norādīja, pirmkārt, ka pieprasītā informācija pilnīgi attiecas uz faktiem, otrkārt, ka šī informācija attiecas uz datiem, kuriem varēja piekļūt tikai prasītājas, un ka līdz ar to tām bija pienākums to sniegt pat tad, ja minētā informācija varētu tikt izmantota, lai pierādītu pret konkurenci vērstas rīcības esamību, un, treškārt, ka prasītājas nav pierādījušas – tas, ka, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, tām bija jānoformē pieprasītie faktiskie dati dokumentā, kura mērķis bija atvieglot to izpratni Komisijai, varēja būt pret tām vērstas šo tiesību pārkāpums.
- 19 Sestām kārtām, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 201.–203. punktā noraidīja sesto pamatu par labas pārvaldības principa pārkāpumu, norādot, ka no pirmā līdz piektā pamata – ar kuriem pārkāpās sestajā pamatā izvirzītie iebildumi – pārbaudes izriet, ka Komisija ir pieņēmusi strīdīgo lēmumu tieši tādēļ, lai izpildītu no šī principa izrietošos pienākumus.

Lietas dalībnieku prasījumi apelācijas tiesvedībā

- 20 *Qualcomm* un *Qualcomm Europe* prasījumi Tiesai ir šādi:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
 - atcelt strīdīgo lēmumu;
 - pakārtoti – nosūtīt lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā par to lemtu atbilstoši Tiesas izskatītajiem tiesību jautājumiem; un
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas tām radušies tiesvedībā Vispārējā tiesā un Tiesā.
- 21 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt;
 - piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 22 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza sešus pamatus.

Par pirmo pamatu – lēmuma nepieņemšana

Lietas dalībnieku argumenti

- 23 Ar pirmo apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav lēmusi par visiem to izvirzītajiem pamatiem un argumentiem.
- 24 Pirmām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 29.–33., 101., 102., 110., 147. un 202. punktā kļūdaini nav izvērtējusi pēc būtības to argumentāciju, saskaņā ar kuru pārmērīga administratīvā procesa ilguma dēļ tika aizskartas to tiesības uz aizstāvību, to noraidot kā nenozīmīgu, ciktāl tas neattiecās uz lēmumu, ar kuru būtu konstatēts LESD 102. panta pārkāpums. Tā darot, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot un pēc analogijas šai lietai piemērojot judikatūru, kas izriet no Vispārējās tiesas 2008. gada 18. jūnija sprieduma *Hoechst /Komisija* (T-410/03, EU:T:2008:211, 227. punkts). Šajā judikatūrā nekādi neesot nošķirti lēmumi atkarībā no tā, vai attiecīgajā lēmumā ir konstatēta pārkāpuma esamība vai tas ir cita veida galīgais lēmums, un līdz ar to minētā judikatūra ļaujot apstrīdēt izmeklēšanas ilguma saprātīgumu ar tādu prasību, kura ir vērsta pret Komisijas galīgajiem lēmumiem, ar kuriem attiecīgajam uzņēmumam tiek uzlikti naudas sodi vai periodiski soda maksājumi vai draudēts tos uzlikt.
- 25 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 110. punktā tāpat esot kļūdaini uzskatījusi, ka tā ir analizējusi argumentāciju par administratīvā procesa pārmērīgo ilgumu, kas norādīta otrā pamata pirmajā daļā. Proti, Vispārējā tiesa minētā sprieduma 147. punktā esot vienīgi izvērtējusi argumentus par grūtībām, ar kurām saskārās apelācijas sūdzības iesniedzējas, paziņojot informāciju par faktiem, kas notikuši pirms vairākiem gadiem, bet neesot izvērtējusi argumentāciju, saskaņā ar kuru izmeklēšanas pārmērīgais ilgums esot ietekmējis to spēju efektīvi aizstāvēties.
- 26 Otrām kārtām, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa kļūdaini nav izvērtējusi sesto pamatu, kas attiecas uz labas pārvaldības principa pārkāpumu, ar pamatojumu, ka pārējie pamati bija noraidīti. Tā kā Vispārējā tiesa, pārkāpjot Regulas Nr. 1/2003 37. apsvērumu un Pamattiesību hartas 41. panta 1. punktu, neesot izvērtējusi šo pamatu un it īpaši apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju, saskaņā ar kuru strīdīgais lēmums bija neobjektīvas izmeklēšanas rezultāts, noraidot šo argumentāciju bez atbilstoša paskaidrojuma un pietiekama pamatojuma, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu.
- 27 Komisija apstrīd šos argumentus.

Tiesas vērtējums

- 28 Pirmais apelācijas sūdzības pamats attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa nav lēmusi, pirmkārt, par apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentiem par to tiesību uz aizstāvību pārkāpumu administratīvā procesa pārmērīgā ilguma dēļ un, otrkārt, par sesto pamatu, kas attiecas uz labas pārvaldības principa pārkāpumu. Turklāt pirmais apelācijas sūdzības pamats attiecas arī uz tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, izvērtējot šo argumentāciju, interpretējot un piemērojot judikatūru, kas izriet no Vispārējās tiesas 2008. gada 18. jūnija sprieduma *Hoechst/Komisija* (T-410/03, EU:T:2008:211).
- 29 Pirmām kārtām, attiecībā uz apgalvoto lēmuma par minēto argumentāciju un sesto pamatu nepieņemšanu vispirms ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa – kā to netieši atzīst pašas apelācijas sūdzības iesniedzējas – attiecīgi pārsūdzētā sprieduma 29.–33. punktā un 198.–203. punktā ir izvērtējusi šo pašu argumentāciju un šo pamatu pirms to noraidīšanas attiecīgi kā neefektīvu un nepamatotu.
- 30 Turpinājumā, konkrētāk, attiecībā uz apgalvojumu, ka nav lemts par argumentāciju, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju tiesību uz aizstāvību pārkāpumu administratīvā procesa pārmērīgā ilguma dēļ, ir jānorāda: tā kā Vispārējā tiesa vispirms to ir izvērtējusi pirms tā noraidīšanas kā

neiedarbīgu, tai nevar pārvest, ka tā nav to no jauna izvērtējusi, vērtējot pirmā pamata otro daļu. Turklāt ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 110. punktā nevis minēja, ka šo argumentāciju ir analizējusi, izvērtējot otrā pamata pirmo daļu, bet gan uzskatīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija par to tiesību uz aizstāvību pārkāpumu to grūtību dēļ, kas tām esot radušās, ņemot vērā, cik detalizēta informācija bija prasīta attiecībā uz faktiem, kuri bija notikuši pirms vairākiem gadiem, sakrīt ar dažiem šajā daļā norādītajiem un pārsūdzētā sprieduma 147. punktā pēc būtības izvērtētajiem iebildumiem.

- 31 Visbeidzot attiecībā uz apgalvoto nelemšanu par sesto pamatu, kas attiecas uz labas pārvaldības principa pārkāpumu, ir jāpiebilst, ka Vispārējā tiesa ir sniegusi pietiekamu pamatojumu tam, kādēļ šis pamats ir jānoraida. Pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 201. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija, kas izvirzīta saistībā ar minēto pamatu, sakrīt ar argumentāciju, kas tika izvirzīta pirmā līdz piektā pamata atbalstam un kas tika noraidīta, izvērtējot šos pamatus. Otrkārt, minētajā 201. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja – no šo pamatu analīzes izriet, ka tieši tālab, lai atbilstoši pārsūdzētā sprieduma 200. punktā atgādinātajai judikatūrai par labas pārvaldības principu izpildītu savu pienākumu kārtīgi un objektīvi izvērtēt argumentāciju, kuru apelācijas sūdzības iesniedzējas ir izvirzījušas, it īpaši savos apsvērumos par paziņojumu par iebildumiem, lai sagatavotu savu galīgo lēmumu par iespējamo LESD 102. panta pārkāpuma esamību, ar visu nepieciešamo rūpību un pamatojoties uz visiem datiem, kuri to varējuši ietekmēt, Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu. Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 202. punktā varēja pamatoti secināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējām nav izdevies pierādīt apgalvoto labas pārvaldības principa pārkāpumu Komisijas neobjektīvas rīcības dēļ.
- 32 Otrām kārtām, attiecībā uz tiesību kļūdu, interpretējot un piemērojot judikatūru, kas izriet no Vispārējās tiesas 2008. gada 18. jūnija sprieduma *Hoechst/Komisija* (T-410/03, EU:T:2008:211, 227. punkts), pietiek norādīt, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar saprātīga termiņa ievērošanas principa pārkāpumu var pamatot tikai tāda lēmuma atcelšanu, ar kuru ir konstatēti pārkāpumi administratīvajā procesā, kas balstīts uz LESD 101. un 102. pantu, ja ir pierādīts, ka šī pārkāpuma dēļ tikušas pārkāptas attiecīgo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 21. septembris, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisija*, C-105/04 P, EU:C:2006:592, 42. un 43. punkts, kā arī 2016. gada 9. jūnijs, *CEPSA/Komisija*, C-608/13 P, EU:C:2016:414, 61. punkts, un 2016. gada 9. jūnijs, *PROAS/Komisija*, C-616/13 P, EU:C:2016:415, 74. punkts).
- 33 Tādējādi Vispārējā tiesa, nepieļaujot tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 31. punktā atgādināja no šīs judikatūras izrietošās atziņas, kuras Vispārējā tiesa ir pārņēmusi 2008. gada 18. jūnija spriedumā *Hoechst/Komisija* (T-410/03, EU:T:2008:211). Tāpat pārsūdzētā sprieduma 32. un 33. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti piemērojusi minēto judikatūru šai lietai, uzskatot – tā kā tajā celtā prasība attiecas nevis uz lēmumu, ar kuru konstatēts LESD 102. panta pārkāpums, bet gan uz tādā administratīvajā procesā pieņemtu lēmumu par informācijas pieprasīšanu, kas attiecīgā gadījumā varētu beigties ar šādu lēmumu, ar ko konstatēts pārkāpums, argumentācijai, kas attiecas uz to, ka šis administratīvais process ir bijis pārmērīgi ilgs, nav nozīmes, izvērtējot šo prasību, un tāpat tā ir jānoraida kā neiedarbīga.
- 34 Šajos apstākļos apelācijas sūdzības pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu, kas attiecas uz strīdīgā lēmuma pietiekami pamatotā rakstura vērtējumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 35 Ar otro apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas faktos un tiesību kļūdas, kā arī sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus un neesot norādījusi pamatojumu, pārsūdzētā sprieduma 35.–56. punktā izvērtējot strīdīgā lēmuma pietiekami pamatoto raksturu.
- 36 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā tostarp pārsūdzētā sprieduma 81., 82., 85., 127., 132., 136., 137., 139. un 145. punktā par pirmā un otrā pamata, kas attiecas uz nepieciešamības un samērīguma principu pārkāpumu, vērtējumu esot pieļāvusi kļūdas faktos, kā arī sagrozījusi to iesniegtos pierādījumus.
- 37 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka šie pierādījumi esot sagrozīti, jo Vispārējā tiesa minētā sprieduma 48.–53. punktā neesot ņēmusi vērā saraksti, kas tām bijusi ar Komisiju pirms un pēc strīdīgā lēmuma pieņemšanas, nolūkā lūgt precizēt noteiktus jautājumus un veicamās izmeklēšanas ietvarus.
- 38 Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas apsvērumus, kuri formulēti minētā sprieduma 52. punktā un atbilstoši kuriem strīdīgā lēmuma pietiekami pamatoto raksturu neliek apšaubīt to apgalvojumi, saskaņā ar kuriem Komisija neesot paskaidrojusi, kā pieprasītā informācija tai ļautu atbildēt uz argumentiem, kurus tās izvirzījušas apsvērumos par paziņojumu par iebildumiem, vai novērtēt to nozīmi izmeklēšanā. Šie Vispārējās tiesas apsvērumi esot ne tikai nepietiekami, bet arī acīmredzami nepamatoti to kļūdu dēļ, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 53.–55. punktā un kas ir izvērtētas trešā apelācijas sūdzības pamata vērtējumā.
- 39 Komisija uzskata, ka otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepieņemams, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas neesot precīzi norādījušas kritizētos pārsūdzētā sprieduma elementus un detalizēti neesot pamatojušas savu argumentāciju. Tā arī norāda, ka šis pamats katrā ziņā nav pamatots.
- 40 Replikas rakstā apelācijas sūdzības iesniedzējas iebilst, ka prasības pieteikumā pirmajā instancē tās esot detalizēti izklāstījušas iemeslus, kuru dēļ strīdīgais lēmums nav pietiekami pamatots, un šī iemesla dēļ savā apelācijas sūdzībā esot precīzi un detalizēti norādījušas kļūdas, kuras Vispārējā tiesa pieļāvusi, izdarot pretēju secinājumu.

Tiesas vērtējums

- 41 Otrais apelācijas sūdzības pamats attiecas uz kļūdām faktos un tiesību kļūdām, kā arī ar tiem saistīto pierādījumu sagrozīšanu un pamatojuma nenorādīšanu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, pārsūdzētā sprieduma 35.–56. punktā izvērtējot strīdīgā lēmuma pietiekami pamatoto raksturu.
- 42 Sākumā ir jāatgādina – no pastāvīgās judikatūras izriet, ka vispirms jau gadījumā, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, atbilstoši LESD 256. pantam Tiesas kompetencē ir tikai pārbaudīt šo faktu juridisko kvalifikāciju un no tās izrietošās tiesiskās sekas. Tādēļ faktu vērtējums, ja vien nav sagrozīti Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi, nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir jāpārbauda Tiesai (spriedums, 2018. gada 20. septembris, Spānija/Komisija, C-114/17 P, EU:C:2018:753, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Vēl – ja tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, tad, piemērojot LESD 256. pantu, Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunktu, apelācijas sūdzības iesniedzējam ir konkrēti jānorāda, kurus pierādījumus tā ir

sagrozījusi, un jānorāda kļūdas vērtējumā, kuru dēļ, viņaprāt, Vispārējā tiesa šo sagrozīšanu ir izdarījusi. Turklāt sagrozīšanai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem tādējādi, lai nebūtu jāveic jauna fakta un pierādījumu izvērtēšana (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, *CSUE/KF*, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 105. punkts).

- 44 Turklāt, lai gan pierādījumu sagrozīšana var izpausties kā dokumenta interpretācija, kas ir pretrunā tā saturam, tai ir acīmredzami jāizriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, un tās priekšnoteikums ir tāds, ka Vispārējā tiesa ir acīmredzami pārsniegusi šo pierādījumu saprātīga vērtējuma robežas. Šajā ziņā nepietiek norādīt, ka dokumentu varēja interpretēt citādi, nekā to darījusi Vispārējā tiesa (spriedums, 2020. gada 30. janvāris, *České dráhy/Komisija*, C-538/18 P un C-539/18 P, nav publicēts, EU:C:2020:53, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Visbeidzot atbilstoši šā sprieduma 43. punktā minētajām tiesību normām apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda sprieduma, kuru ir prasīts atcelt, kritizētie elementi, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti pamato šo prasījumu. No šīm tiesību normām izrietošajām prasībām neatbilst apelācijas sūdzība, kurā nav pat ietverta argumentācija, kas ir konkrēti veltīta tās juridiskās kļūdas identificēšanai, kura būtu pieļauta pārsūdzētajā spriedumā, bet ir tikai tekstuāli atkārtoti vai atstāstīti pamati un argumenti, kas jau tikuši iesniegti Vispārējai tiesai, ieskaitot tos, kas balstīti uz faktiem, kurus šī tiesa skaidri noraidījusi. Šāda apelācijas sūdzība faktiski ir uzskatāma par pieteikumu nolūkā panākt, lai Vispārējā tiesā iesniegtais prasības pieteikums vienkārši tiktu izskatīts atkārtoti, taču tas neietilpst Tiesas kompetencē (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma de Galicia un Retegal/Komisija*, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 46 Šajā lietā, runājot, pirmām kārtām, par apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzīto otro argumentu, kurš ir atgādināts šī sprieduma 37. punktā un kurš ir jāpārbauda vispirms, ir jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas ir tikai minējušas šo argumentu, atsaucoties uz argumentiem, kurus tās bija izvirzījušas Vispārējā tiesā, nekādi nenorādot kļūdas analīzē, kuras, to ieskatā, ir izraisījušas apgalvoto sagrozīšanu, un, konkrētāk, nenorādot, kādēļ tas, ka Vispārējā tiesa, kā apgalvots, savā vērtējumā par strīdīgā lēmuma pietiekami pamatoto raksturu nav ņēmusi vērā to saraksti ar Komisiju, ir uzskatāms par šā pierādījuma sagrozīšanu. No tā izriet, ka minētais arguments acīmredzami neatbilst šī sprieduma 42.–45. punktā minētajām prasībām.
- 47 Otrām kārtām, attiecībā uz pirmo un trešo apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzīto argumentu, kas ir atgādināti šī sprieduma 36. un 38. punktā, ir jānorāda, ka šo argumentu mērķis ir apstrīdēt faktu konstatējumus un apsvērumus, ko Vispārējā tiesa ir veikusi, izvērtējot pieprasītās informācijas nepieciešamību un samērīgumu. Minētie argumenti tāpat pārklājas ar dažiem argumentiem, kas izvirzīti trešajā un ceturtajā pamatā, un tādēļ tiks analizēti to vērtējumā.
- 48 Ņemot vērā iepriekš minēto, otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemams.

Par trešo pamatu, kas attiecas uz strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas nepieciešamības vērtējumu

- 49 Ar trešo apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdas, nav izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu un ir sagrozījusi pierādījumus, izvērtējot strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas nepieciešamību. Šis apelācijas sūdzības pamats sastāv no piecām daļām.

Par pirmo, otro un trešo daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 50 Ar trešā apelācijas sūdzības pamata pirmo līdz trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējās tiesas secinājumos, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, ar strīdīgo lēmumu nav grozīti izmeklēšanas ietvari, otrkārt, Komisija bija tiesīga pieprasīt informāciju par laikposmiem ārpus izmeklēšanas perioda, kurš ir noteikts paziņojumā par iebildumiem, un, treškārt, šajā lēmumā pieprasītā informācija ir nepieciešama, ir pieļautas tiesību kļūdas un kļūdas faktos, ir sagrozīti ar to saistītie pierādījumi, kā arī nav norādīts pamatojums.
- 51 Pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 81., 82. un 91. punktā ir kļūdaini secinājusi, ka strīdīgais lēmums nav mainījis izmeklēšanas ietvarus. Vispirms Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā saraksti starp apelācijas sūdzības iesniedzējam un Komisiju, kurā tās lūdza Komisiju apstiprināt šos ietvarus, lai saprastu izmeklēšanas apjomu. Turpinājumā Vispārējā tiesa neesot norādījusi, ka ar strīdīgo lēmumu Komisija būtu paplašinājusi minētos ietvarus, dubultojojot tā ilgumu un lūdzot sniegt daudz informācijas par septiņu, nevis trīs mikroshēmu sastāvdaļām, lai arī tas neesot bijis nepieciešams, lai Komisija varētu izvērtēt apelācijas sūdzības iesniedzēju izvirzītos argumentus. Visbeidzot Vispārējā tiesa neesot norādījusi – to, ka šīs izmeklēšanas ietvari tika paplašināti, apstiprināja papildu paziņojums par iebildumiem, kurš, pamatojoties uz datiem, kas iegūti saistībā ar strīdīgo lēmumu, esot izmantots pilnīgi jaunu lietas materiālu izstrādē attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējam, kas tostarp tika balstīti uz jaunu “cenu–izmaksu” kritēriju, “saglabājot vienīgi paziņojumā par iebildumiem norādīto lietas materiālu “čaulu””.
- 52 Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 62. punktā, kā arī tā 69. un nākamajos punktos esot pārkāpusi iedibināto judikatūru, kas liek izvērtēt lietas materiālus, ņemot vērā visus faktus un kontekstu, kurā tie iekļaujas, un it īpaši faktu, ka strīdīgais lēmums tika pieņemts ārkārtīgi ilga administratīvā procesa ļoti vēlā stadijā un divus gadus pēc paziņojuma par iebildumiem izdošanas. Savukārt, atsaucoties uz Komisijas plašajām izmeklēšanas pilnvarām, Vispārējā tiesa esot atbalstījusi tās viedokli, nepārbaudot to, vai Komisija ir izskaidrojusi, kāda nozīme ir vērā ņemtajiem elementiem, un vērtējumu.
- 53 Šajā kontekstā Vispārējā tiesa minētā sprieduma 73. punktā esot pieļāvusi arī tiesību kļūdu, pēc analogijas pamatojoties uz judikatūru, kas izriet no Vispārējās tiesas 2003. gada 30. septembra sprieduma *Atlantic Container Line u.c./Komisija* (T-191/98 un no T-212/98 līdz T-214/98, EU:T:2003:245), lai secinātu, ka Regulas Nr. 1/2003 18. panta 2. un 3. punktā Komisijai nav noteikts nekāds pienākums attiecībā uz datumu, kurā tā var pieprasīt informāciju, un tas faktiski ļaujot Komisijai brīvi veikt izmeklēšanu attiecībā uz uzņēmumiem tā, kā tā to vēlas, un tik ilgi, cik tā vēlas, pārkāpjot nepieciešamības, samērīguma un labas pārvaldības principus, šīs regulas 23. apsvēruma un 18. panta burtu un garu, kā arī 2016. gada 10. marta spriedumu *HeidelbergCement/Komisija* (C-247/14 P, EU:C:2016:149).
- 54 Ar otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 85., 88. un 127. punktā ir sagrozījusi pierādījumus, jo tā esot kļūdaini interpretējusi, pirmkārt, to datu veidu, kas bija reģistrēti to iekšējā grāmatvedības sistēmā, un to datu veidu, uz kuriem Komisija ir balstījies, lai paziņojumā par iebildumiem veiktu “cenu–izmaksu” attiecības analīzi, un, otrkārt, kritiku, kas formulēta par šajā paziņojumā par iebildumiem izmantoto metodi.
- 55 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzējas kritizē Vispārējās tiesas apsvērumus par Komisijas nepieciešamību lūgt informāciju par laikposmiem pirms un pēc pārkāpuma laikposma. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas, pirmkārt, pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 86. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pēc analogijas šajā lietā piemērojot Vispārējās tiesas 2012. gada

22. marta spriedumu *Slovak Telekom*/Komisija (T-458/09 un T-171/10, EU:T:2012:145, 51. punkts), lai atzītu Komisijas nepieciešamību pieprasīt informāciju par laikposmu pirms pārkāpuma laikposma, lai precizētu kontekstu, kādā šī rīcība iekļāvās nupat minētajā laikposmā. Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka fakti, kuri aplūkoti šajā pēdējā minētajā spriedumā, kā arī tajā minētajā judikatūrā, kas attiecas uz lēmumiem, kuri pieņemti pirms paziņojuma par iebildumiem un kuru mērķis ir noteikt kontekstu, kādā notika pārkāpuma rīcība, atšķiras no faktiem šajā lietā.
- 56 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd konstatējumus, kurus Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 87. un 90. punktā un saskaņā ar kuriem Komisijai bija tiesības pieprasīt datus par 2008. gadu, kā arī par 2013. grāmatvedības gadu. Lai to izdarītu, tās apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā neesot norādīts šo konstatējumu pamatojums, jo Vispārējā tiesa neesot konstatējusi šo datu nozīmi, lai novērtētu apgalvoto pārkāpumu.
- 57 Trešajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas vispirms pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 99.–111. punktā nav juridiski pietiekami pamatojusi, kādēļ strīdīgajā lēmumā pieprasītā informācija bija nepieciešama, lai ļautu Komisijai konstatēt paziņojumā par iebildumiem formulētos iebildumus.
- 58 Turpinājumā apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējā tiesa tostarp pārsūdzētā sprieduma 98., 99. un 188. punktā ir pieļāvusi kļūdu faktos un sagrozījusi pierādījumus, uzskatot, ka Komisija bija pieprasījusi papildu datus, lai rekonstruētu cenas, ko to klienti faktiski samaksājuši, lai atbildētu uz apelācijas sūdzības iesniedzēju atbildē uz paziņojumu par iebildumiem pausto kritiku. Ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju sniegtos paskaidrojumus šajā atbildē, šie dati neesot bijuši nedz nepieciešami, nedz noderīgi šim nolūkam.
- 59 Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas faktu konstatējumus pārsūdzētā sprieduma 105.–107. punktā, saskaņā ar kuriem strīdīgajā lēmumā izdarītā atsauce uz atbildes uz iepriekšējo informācijas pieprasījumu pielikumu ir jāsaprot tādejādi, ka tās tiek aicinātas iesniegt tāda paša rakstura datus, atkārtoti apgalvojot, ka ar šo atsauci Komisija tām ir lūgusi atkārtoti veikt grāmatvedības darbu, lai no jauna revidētu to grāmatvedības pārskatus. Tādejādi Vispārējā tiesa tāpat esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka pieprasītā informācija bija saistīta ar apgalvoto pārkāpumu, ko turklāt apstiprinot papildu paziņojums par iebildumiem.
- 60 Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzības trešā pamata pirmā līdz trešā daļa ir jānoraida kā nepieņemama. Proti, apelācijas sūdzības iesniedzējas neesot pietiekami precīzi norādījušas pierādījumus, kas esot tikuši sagrozīti, nedz arī norādījušas kļūdas vērtējumā, kas esot izraisījušas šādu sagrozīšanu, nedz pamatojušas savus apgalvojumus par to, ka pārsūdzētajā spriedumā neesot norādīts pamatojums. Tās turpretī esot vien atkārtējušas Vispārējā tiesā izvirzītos argumentus, lai panāktu to pārskatīšanu. Turklāt Komisija apgalvo, ka šīs daļas katrā ziņā ir nepamatotas.
- 61 Replikas rakstā apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā atkārtu savā apelācijas sūdzībā izvirzītos argumentus un apgalvo, ka tās ir norādījušas kļūdas, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, izvērtējot vai nu to pirmajā instancē izvirzītos argumentus, vai šīs lietas faktus.
- *Tiesas vērtējums*
- 62 Trešā apelācijas sūdzības pamata pirmās līdz trešās daļas, kas ir jāizskata kopā, mērķis ir pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdas un kļūdas faktos, kā arī ir sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus un nav pietiekami pamatojusi pārsūdzēto spriedumu, secinot, pirmkārt, ka ar strīdīgo lēmumu nav mainīti izmeklēšanas ietvari, kādi tie bija noteikti paziņojumā par iebildumiem, otrkārt, ka Komisijai bija tiesības pieprasīt šo informāciju, kas attiecas uz ārpus šiem ietvariem esošiem laikposmiem, un, treškārt, ka minētajā lēmumā pieprasītā informācija nebija nepieciešama.

- 63 Runājot, pirmām kārtām, par apgalvotajām kļūdām faktos un pierādījumu sagrozīšanu, ko esot pieļāvusi Vispārējā tiesa un kas atgādinātas šī sprieduma 51., 54., 58. un 59. punktā, ir jāuzsver, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas ir vienīgi norādījušas šos faktus un pierādījumus, kurus Vispārējā tiesa esot sagrozījusi, būtībā atkārtojot to vērtējumu, ko tās bija formulējušas pirmajā instancē, tomēr nesniedzot nevienu pierādījumu, kas acīmredzami atklātu kļūdas analizē, kuru dēļ Vispārējā tiesa būtu pieļāvusi šādu sagrozīšanu, nedz arī pierādījušas, ka tā būtu acīmredzami pārsniegusi minēto pierādījumu saprātīga vērtējuma robežas.
- 64 Līdz ar to saskaņā ar šī sprieduma 42.–45. punktā atgādināto judikatūru, ciktāl apelācijas sūdzības trešā pamata pirmās līdz trešās daļas mērķis ir pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas faktos un sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus, šīs daļas ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemamas.
- 65 Otrām kārtām, attiecībā uz pieņemamo minēto daļu pamatotību ir jānorāda, ka to mērķis būtībā ir apstrīdēt Vispārējās tiesas vērtējumu par strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas nepieciešamību, ņemot vērā tās materiālo piemērojamību un piemērojamību laikā, pārmetot tai tiesību kļūdas, kā arī pamatojuma neesamību pārsūdzētajā spriedumā.
- 66 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka, pirmkārt, Tiesa ir nospriedusi, ka paziņojums par iebildumiem ir procesuāls un sagatavojošs dokuments, kas, lai nodrošinātu tiesību uz aizstāvību efektīvu izmantošanu, nosaka Komisijas ierosinātā administratīvā procesa priekšmetu, tādējādi tai liedzot pamatoties uz citiem iebildumiem lēmumā, ar ko attiecīgais process tiek noslēgts. Tātad šāda paziņojuma būtība ir tāda, ka tas ir provizorisks un to var labot, Komisijai veicot vēlāku izvērtējumu, pamatojoties uz lietas dalībnieku iesniegtajiem apsvērumiem un citiem faktu konstatējumiem. Proti, Komisijai ir jāņem vērā apstākļi, kas kopumā izriet no visa administratīvā procesa, lai vai nu atmestu iebildumus, kas nav pamatoti, vai arī gan faktu, gan juridiskā ziņā labotu un papildinātu savu argumentāciju tās izvirzīto iebildumu pamatojumam (spriedums, 2009. gada 24. septembris, *Erste Group Bank u.c./Komisija*, C-125/07 P, C-133/07 P un C-137/07 P, EU:C:2009:576, 310. un 311. punkts).
- 67 No tā izriet, ka Komisijai nav saistoši paziņojumā par iebildumiem ietvertie faktu vai tiesību vērtējumi. Gluži pretēji, tai savs galīgais lēmums ir jāpamato ar saviem galīgajiem vērtējumiem, kas pamatoti ar visas izmeklēšanas rezultātiem, kādi tie ir formālās procedūras noslēgšanas brīdī, un tai nav jāpaskaidro iespējamās atšķirības, kas pastāv salīdzinājumā ar tās provizoriskajiem vērtējumiem paziņojumā par iebildumiem (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 1986. gada 18. jūnijs, *British American Tobacco un Reynolds Industries/Komisija*, 142/84, nav publicēts, EU:C:1986:250, 15. punkts, un spriedumu, 1987. gada 17. novembris, *British American Tobacco un Reynolds Industries/Komisija*, 142/84 un 156/84, EU:C:1987:490, 70. punkts).
- 68 Otrkārt, Tiesa ir precizējusi, ka Komisija var lūgt izpaust tikai to informāciju, kas tai var ļaut pārbaudīt pārkāpuma pieņēmumus, kas pamato izmeklēšanas veikšanu un kas ir norādīta informācijas pieprasījumā (spriedums, 2016. gada 10. marts, *HeidelbergCement/Komisija*, C-247/14 P, EU:C:2016:149, 23. punkts).
- 69 Ņemot vērā Komisijai ar Regulu Nr. 1/2003 piešķirtās plašās izmeklēšanas pilnvaras, tai ir jāizvērtē, vai informācija ir nepieciešama, lai atklātu konkurences tiesību normu pārkāpumu. Pat ja tās rīcībā jau ir norādes vai pat pierādījumi par pārkāpuma esamību, Komisija var likumīgi uzskatīt par nepieciešamu pieprasīt papildu informāciju, kas tai ļautu labāk noteikt pārkāpuma apmēru, tā ilgumu vai iesaistīto uzņēmumu loku (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 18. oktobris, *Orkem/Komisija*, 374/87, EU:C:1989:387, 15. punkts, un 2002. gada 22. oktobris, *Roquette Frères*, C-94/00, EU:C:2002:603, 78. punkts).
- 70 Saistībā ar pārbaudi, ko Savienības tiesa veic attiecībā uz Komisijas vērtējumu par informācijas nepieciešamību, Tiesa ir nospriedusi, ka tas ir jānovērtē, ņemot vērā informācijas pieprasījumā minēto mērķi, proti, aizdomas par pārkāpumu, ko Komisija plāno pārbaudīt (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. marts, *HeidelbergCement/Komisija*, C-247/14 P, EU:C:2016:149, 24. un 25. punkts).

Prasība par korelāciju starp informācijas pieprasījumu un iespējamo pārkāpumu ir izpildīta, ja Komisija lūguma iesniegšanas datumā var saprātīgi pieņemt, ka šī informācija var tai palīdzēt noteikt šī pārkāpuma esamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1994. gada 19. maijs, SEP/Komisija, C-36/92 P, EU:C:1994:205, 21. punkts).

- 71 Šajā lietā vispirms ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 62. punktā nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu, vispirms atgādinot šī sprieduma 69. un 70. punktā minēto Tiesas judikatūru.
- 72 Turklāt Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 69.–76. punktā būtībā uzskatot, ka, ciktāl pieprasītā informācija ir nepieciešama un informācijas pieprasījumā ir norādīti būtiskie, Regulas Nr. 1/2003 18. panta 2. un 3. punktā definētie elementi, šī tiesību norma neierobežo Komisijas pilnvaras nosūtīt informācijas pieprasījumus pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas, jo Komisijai ir tiesības turpināt izmeklēšanu pēc tās pieņemšanas, tostarp – lai saņemtu jebkādos vajadzīgos skaidrojumus par argumentiem un pierādījumiem, ko minējuši attiecīgie uzņēmumi savā atbildē uz šo paziņojumu, un tas nepadara minētos pieprasījumus prettiesiskus un pats par sevi neliek apstrīdēt pieprasītās informācijas nepieciešamību.
- 73 Proti, no šā sprieduma 66., 67. un 69. punkta izriet – tā kā paziņojums par iebildumiem ir pagaidu akts, kurš var tikt grozīts, Komisijai nav saistoši vērtējumi par tā piemērojamību. Tieši otrādi, tai ir jānovērtē šie vērtējumi, pamatojoties uz datiem, kas izriet no tās izmeklēšanas kopumā, un it īpaši no lietas dalībnieku iesniegtajiem apsvērumiem, lai pielāgotu un papildinātu savu argumentāciju izvirzīto iebildumu pamatošanai. Līdz ar to Komisijai ir tiesības šajā sakarā pieprasīt papildu informāciju, it īpaši, lai labāk noteiktu pārkāpuma apmēru, ciktāl tas ir nepieciešams šī sprieduma 68.–70. punktā minētās judikatūras izpratnē.
- 74 Visbeidzot attiecībā uz strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas nepieciešamību ir jānorāda, ka šīs informācijas nepieciešamība izriet no divām faktu konstatējumu virknēm, ko Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 85., 88.–90., 98. un 99. punktā, kurus, kā tika nospriests šī sprieduma 63. un 64. punktā, apelācijas sūdzības iesniedzējam nav izdevies apstrīdēt.
- 75 Pirmkārt, Vispārējā tiesa norādīja, ka, it īpaši ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju apsvērumus par paziņojumu par iebildumiem, Komisija uzskatīja, ka dati, uz kuriem tā bija balstījies, lai šajā paziņojumā par iebildumiem noteiktu “cenas–izmaksu” kritēriju, neatspoguļo cenas, ko apelācijas sūdzības iesniedzēju klienti faktiski maksājuši pārkāpuma laikposmā, apelācijas sūdzības iesniedzēju piemēroto ienākumu uzskaites principu dēļ, kurus tās ir atgādinājušas šajos apsvērumos, un tādēļ, ka attiecīgās shēmas tika pārdotas dažādās konfigurācijās. Otrkārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka pieprasītās informācijas, tostarp informācijas par laikposmiem, kas ir blakus pārkāpuma laikposmam, mērķis bija tieši labot šādu atšķirību, iegūstot datus, kas ticami atspoguļotu situāciju šajā laikposmā, lai noteiktu piemērotu “cenu–izmaksu” kritēriju, jo šis kritērijs bija noteicošais, lai pārbaudītu aizdomas par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas varētu būt izdarījušas pārkāpumu.
- 76 Šādos apstākļos Vispārējai tiesai nevar pārņemt nedz to, ka tā būtu pieļāvusi tiesību kļūdu, nedz arī to, ka tā nebūtu izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, kad pārsūdzētā sprieduma 86., 87., 91., 100. un 103. punktā tā secināja – pat ja Komisija, pamatojoties uz pieprasīto informāciju, būtu mēģinājusi labot vai pielāgot savu metodoloģiju, ņemot vērā tostarp apelācijas sūdzības iesniedzēju apsvērumus, šī informācija bija nepieciešama šī sprieduma 68.–70. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē tādā nozīmē, ka Komisija varēja saprātīgi pieņemt, ka minētā informācija tai būtu varējusi palīdzēt noteikt, vai pastāv apgalvotais pārkāpums.
- 77 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, trešā pamata pirmā līdz trešā daļa ir jānoraida kā daļēji acīmredzami nepieņemama un daļēji nepamatota.

Par ceturto daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 78 Ar trešā apelācijas sūdzības pamata ceturto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kad pārsūdzētā sprieduma 108. un 109. punktā tā, pamatojoties it īpaši uz Vispārējās tiesas 2012. gada 22. marta spriedumu *Slovak Telekom/Komisija* (T-458/09 un T-171/10, EU:T:2012:145), kā neefektīvu noraidīja to argumentu, saskaņā ar kuru papildu paziņojums par iebildumiem, kas pieņemts pēc strīdīgā lēmuma, apstiprinot, ka šis lēmums nebija nepieciešams.
- 79 Pretēji informācijas pieprasījumiem, kas bija šī sprieduma priekšmets, šis paziņojums par iebildumiem tikai apstiprinot un izvērsot argumentus, kurus tās bija izvirzījušas prasības pieteikumā. Līdz ar to minētais paziņojums par iebildumiem esot bijis tāds papildu pierādījums tam, ka nebija vajadzīgs strīdīgais lēmums, kurš, ja Vispārējā tiesa to būtu ņēmusi vērā, būtu tai licis izdarīt citādu secinājumu.
- 80 Komisija apstrīd šos argumentus.

– Tiesas vērtējums

- 81 Trešā apelācijas sūdzības pamata ceturto daļu attiecas uz apgalvoto tiesību kļūdu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 108. un 109. punktā, kā neefektīvu noraidot apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentu, saskaņā ar kuru papildu paziņojums par iebildumiem pierādot, ka strīdīgais lēmums nebija ierobežots ar to, kas ir nepieciešams tā norādītā mērķa sasniegšanai, jo šis paziņojums tika pieņemts pēc strīdīgā lēmuma.
- 82 Šajā ziņā pietiek, pirmkārt, norādīt, ka attiecībā uz apgalvoto acīmredzamo kļūdu vērtējumā apelācijas sūdzības iesniedzējas ir vienīgi minējušas šo kļūdu, nekādi to nepierādot. Otrkārt, runājot par apgalvoto tiesību kļūdu, ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Savienības akta tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas pastāvējuši šī akta pieņemšanas brīdī, tādējādi akti, kas pieņemti pēc lēmuma pieņemšanas, nevar ietekmēt tā spēkā esamību (spriedums, 2019. gada 17. oktobris, *Alcogroup un Alcodis/Komisija*, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 83 Līdz ar to ir jāsecina, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 109. punktā kā neefektīvu noraidot apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju, kas izvirzīta, lai apstrīdētu strīdīgā lēmuma tiesiskumu, pamatojoties uz vēlāk pieņemtu aktu, kāds ir papildu paziņojums par iebildumiem.
- 84 Līdz ar to apelācijas sūdzības trešā pamata ceturto daļu ir jānoraida kā nepamatota.

Par piekto daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 85 Ar trešā apelācijas sūdzības pamata piekto daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā visus atbilstošos pierādījumus, jo tā ir atteikusies lietās materiāliem pievienot to atbildi uz papildu paziņojumu par iebildumiem.
- 86 It īpaši apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka šāds papildu pierādījums ir ticis iesniegts pēc tiesvedības mutvārdu daļas pabeigšanas, un ka tā ir norādījusi “acīmredzami kļūdainu un neatbilstošu pamatojumu”, lai to noraidītu. Proti,

apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka tās ir paziņojušas savu atbildi uz papildu paziņojumu par iebildumiem, tiklīdz tas bija iesniegts Komisijai, un ka Vispārējā tiesa nav pamatojusi savu atteikumu atkārtoti sākt šo mutvārdu daļu.

87 Komisija apstrīd šos argumentus.

– *Tiesas vērtējums*

88 Trešā apelācijas sūdzības pamata piektā daļa attiecas uz to, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu un neesot norādījusi pamatojumu, jo tā ir atteikusies apelācijas sūdzības iesniedzēju atbildi uz papildu paziņojumu par iebildumiem pievienot lietas materiāliem kā pierādījumu.

89 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu tiesību kļūdu un ir pienācīgi pamatojusi savu atteikumu pievienot lietas materiāliem kā pierādījumu apelācijas sūdzības iesniedzēju atbildi uz papildu paziņojumu par iebildumiem. Proti, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 24. punktā pamatoti norādīja, ka šī atbilde tika iesniegta pēc tiesvedības mutvārdu daļas pabeigšanas, un pēc tam atzina, ka nav izpildīts neviens no Vispārējās tiesas Reglamentā paredzētajiem nosacījumiem tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotai sākšanai šajā tiesā, apelācijas sūdzības iesniedzējām neapstrīdot šo vērtējumu Tiesā.

90 Līdz ar to trešā apelācijas sūdzības pamata piektā daļa un tātad arī trešais apelācijas sūdzības pamats kopumā ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu, kas attiecas uz strīdīgā lēmuma samērīguma vērtējumu

91 Ar ceturto apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka strīdīgā lēmuma samērīguma novērtējumā Vispārējā tiesa ir pieļāvusi vairākas kļūdas faktos un tiesību kļūdas, kā arī ir sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus. Šim apelācijas sūdzības pamatam ir četras daļas.

Par pirmo, otro un trešo daļu

– *Lietas dalībnieku argumenti*

92 Ar apelācijas sūdzības ceturto pamatu pirmo līdz trešo daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu par strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas samērīgumu.

93 Pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav varējusi saprast vai pat nav ņēmusi vērā noteiktus būtiskus lietas faktus un ir sagrozījusi ar tiem saistītos pierādījumus. Pirmkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 85. un 127. punktā neesot norādījusi, ka Komisija nevienā tās izmeklēšanas posmā, kuras rezultātā tika pieņemts paziņojums par iebildumiem, nebija pieprasījusi grāmatvedības datus par katru no trīs mikroshēmu, par kurām tiek veikta šī izmeklēšana, sastāvdaļām, lai gan Vispārējā tiesa minētā sprieduma 85. punktā ir atzinusi, ka tā būtu varējusi šos datus iegūt jebkurā brīdī.

94 Otrkārt, Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā faktu, ka, lai atgūtu prasītos datus, apelācijas sūdzības iesniedzējām bija pienākums identificēt, atrast un analizēt aptuveni 25 000 lappušu tādu dokumentu, kuri glabāti ārējās glabāšanas telpās un kurus tām nebija pienākuma glabāt.

95 Ar otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas secinājumu, ka Komisijas piedāvātais formāts, lai atbildētu uz dažiem jautājumiem, nav saistošs. Šajā ziņā tās vispirms pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 131. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot judikatūru par jēdzienu “informācija”. Proti, no ģenerāladvokāta N. Vāla [*N. Wahl*] secinājumiem lietā

HeidelbergCement/Komisija (C-247/14 P, EU:C:2015:694, 106. un 107. punkts) izrietot, ka uzņēmumam var uzlikt tikai pienākumu sniegt informāciju, nevis pienākumu veikt uzdevumus, kas ietilpst Komisijas kompetencē, tai sagatavojot lietas materiālus, un ka Komisijai principā nav atļauts uzlikt lēmuma par informācijas pieprasīšanu adresātam pienākumu jebkādos apstākļos iesniegt šo informāciju konkrētā formātā.

- 96 Apelācijas sūdzības iesniedzējas turklāt apgalvo, ka šajā lietā Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, kvalificējot tām pieprasīto informāciju kā faktus vai dokumentus, lai gan tā drīzāk ietvēra aprēķinus, detalizētus datus, kodus un tādas hipotētiskas cenas produktiem, kas nav īpašs finansiāls stimulums, par ko ir panākta vienošanās ar klientu, kā arī analīzi un to pieņēmumu interpretāciju, ko pirms vairākiem gadiem bija izteikuši bijušie darbinieki.
- 97 Vēl apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas konstatējumus, kuri ietverti attiecīgi pārsūdzētā sprieduma 132. un 133. punktā un saskaņā ar kuriem strīdīgajā lēmumā piedāvātie formāti, lai atbildētu uz noteiktiem uzdotajiem jautājumiem, nav saistoši un atvieglo tām pildāmo uzdevumu. It īpaši attiecībā uz pirmo konstatējumu tās apgalvo, ka tām bija jāaizpilda šim lēmumam pievienotā aprēķina lapa, kura nebija sagatavota to parastās darbības ietvaros, kas tām radīja grūtības, kuras tika apspriestas ar Komisiju.
- 98 Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 135. punktā ir kļūdaini uzskatījusi – tas, ka Komisijai bija jāsniedz norādes par veidu, kādā ir jāatbild uz strīdīgo lēmumu, nevar pierādīt darba apjomu, kas tām tādējādi bija jāveic, lai atbildētu uz strīdīgajā lēmumā uzdotajiem jautājumiem, nesamērīgo raksturu.
- 99 Trešajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas apsvērumus attiecībā uz to pienākumu saglabāt pieprasītos datus un dokumentus. Vispirms apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā sprieduma 87., 136., 137. un 139. punktā tā ir pieļāvusi tiesību kļūdu un acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, pirmkārt, ka tām bija pienākums saglabāt precīzus datus par cenām un izmaksām kopš 2008. gada, otrkārt, ka to arhīvi bija “neorganizēti” un, treškārt, ka Komisija nebija pieprasījusi citu informāciju kā vien to, kas bija pieejama tikai apelācijas sūdzības iesniedzējam.
- 100 Šajā ziņā, pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas norāda, pirmām kārtām, ka tām nebija juridiska pienākuma saglabāt strīdīgajā lēmumā prasītos datu veidus un, otrām kārtām, ka tās par sūdzību, kuras dēļ tika sākta izmeklēšana, kas attiecās uz apgalvoto pārkāpumu, kurš veidoja tikai niecīgu daļu, uzzināja tikai 2010. gadā. Tās piebilst, ka Komisija tām pirmo reizi lūdza informāciju par cenām un izmaksām 2013. gada jūlijā un ka tikai no 2014. gada jūlija šī iestāde tās informēja, ka veikta izmeklēšana turpmāk ir vērsta uz apgalvotajām saimnieciski nepamatoti zemajām cenām. Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka to arhīvi nebija “neorganizēti” un ka tās varēja sniegt pieprasīto informāciju tikai tādēļ, ka bija saglabājušas dokumentus, kurus tām nebija pienākuma saglabāt. Treškārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas būtībā norāda, ka no paziņojuma par iebildumiem un pārsūdzētā sprieduma 145. punkta izriet, ka strīdīgajā lēmumā pieprasītos datus tām ir paziņojuši to klienti, līdz ar to Komisija būtu varējusi tos prasīt no šiem pēdējiem minētajiem.
- 101 Turpinājumā apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka, pārsūdzētā sprieduma 136. un nākamajos punktos uzskatot, ka pieprasītā informācija ir samērīga ar tām radīto darba apjomu, lai gan lietas fakti acīmredzami sniedza pierādījumus par pretējo, Vispārējā tiesa pati ir pārkāpusi samērīguma principu.
- 102 Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 147. punktā, kurā Vispārējā tiesa izvērtēja apgalvojumu, saskaņā ar kuru esot grūti paziņot informāciju par faktiem, kas notikuši pirms vairākiem gadiem, kā arī atteikumu pievienot lietas materiāliem to atbildi uz papildu paziņojumu par iebildumiem, ir pieļautas tiesību kļūdas un kļūdas faktos, kas izvērtētas, pārbaudot apelācijas sūdzības pirmo pamatu un trešā apelācijas sūdzības pamata ceturto daļu.

- 103 Komisija apgalvo, ka pirmā daļa, kā arī daži otrajā un trešajā daļā izvirzītie argumenti, kas izklāstīti attiecīgi šā sprieduma 96., 98. un 101. punktā, ir jānoraida kā nepieņemami. Apelācijas sūdzības iesniedzējas esot tikai atkārtājušas savus pirmajā instancē izvirzītos argumentus un neesot nedz norādījušas pierādījumus, kas esot sagrozīti, nedz arī pierādījušas Vispārējās tiesas iespējami pieļautās kļūdas. Pārējā daļā Komisija apstrīd prasītāju argumentācijas pamatotību.
- 104 Replikas rakstā apelācijas sūdzības iesniedzējas atbild, ka savā apelācijas sūdzībā esot skaidri norādījušas faktus un pierādījumus, kurus Vispārējā tiesa ir sagrozījusi, kā arī to ietekmi uz strīdīgā lēmuma samērīguma vērtējumu.

– *Tiesas vērtējums*

- 105 Apelācijas sūdzības ceturtā pamata pirmās līdz trešās daļas, kas ir jāizskata kopā, mērķis ir pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas faktos, sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus, kā arī nav norādījusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, izvērtējot strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas samērīgumu.
- 106 Pirmkārt, attiecībā uz šo daļu pieņemamību ir jānorāda, ka, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas ar tām pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir kļūdaini interpretējusi noteiktus faktus un pieļāvusi acīmredzamas kļūdas vērtējumā, tiesību kļūdas un sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus, minētās daļas ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemamas saskaņā ar šī sprieduma 42.–45. punktā atgādināto judikatūru.
- 107 Pirmām kārtām, attiecībā uz šī sprieduma 93. un 96. punktā minētajām kļūdām vērtējumā un pierādījumu sagrozīšanu apelācijas sūdzības iesniedzējas ir vienīgi minējušas šīs apgalvotās kļūdas faktos un sagrozīšanu, nekādi to nepierādot. Otrām kārtām, runājot par šī sprieduma 98. un 101. punktā minētajām kļūdām vērtējumā un tiesību kļūdām, apelācijas sūdzības iesniedzējas attiecīgi tikai atkārtoti argumentus, kuri tika izvirzīti Vispārējā tiesā un kuri ir balstīti uz faktiem, ko tā ir skaidri noraidījusi, kā arī tikai būtībā apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu par lietas faktiem, tomēr nenorādot uz to sagrozīšanu.
- 108 Otrkārt, runājot par pirmās līdz trešās daļas, ciktāl tās ir pieņemamas, pamatotību, vispirms ir jāizskata, ka pirmās no šīm daļām mērķis ir apstrīdēt to, ka Vispārējā tiesa, izvērtējot strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas samērīgumu, nav ņēmusi vērā darba apjomu, kas nepieciešams, lai sameklētu un analizētu dokumentus, kuri var sniegt šo informāciju.
- 109 No pārsūdzētā sprieduma 122. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir tieši atzinusi šī darba apjoma nozīmīgumu. Tomēr Vispārējā tiesa minētā sprieduma 121. punktā arī atgādināja, ka saskaņā ar judikatūru, ko apelācijas sūdzības iesniedzējas neapstrīd, informācijas pieprasījuma samērīgums ir jāvērtē, ņemot vērā izmeklēšanas vajadzības, un ar to, ka ar šādu pieprasījumu uzņemumam tiek radīts ievērojams darba apjoms, pašu par sevi nav pietiekami, lai pierādītu, ka tas ir nesamērīgs. Šajā ziņā Vispārējā tiesa minētā sprieduma 124.–128. punktā, pirmām kārtām, norādīja, ka apgalvotā prakse, uz ko attiecas veiktā izmeklēšana, var pamatot ievērojama apjoma informācijas sniegšanu, un, otrkārt, atgādināja, ka tā ir nepieciešama, ņemot vērā šīs izmeklēšanas mērķi. Līdz ar to Vispārējā tiesa tā paša sprieduma 123. punktā pamatoti ir secinājusi, ka darba apjoms, kas nepieciešams pieprasītās informācijas sniegšanai, nav nesamērīgs, ņemot vērā izmeklēšanas vajadzības, kas saistītas ar pieņēmumiem par apgalvotajiem pārkāpumiem, it īpaši – ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju atbildes uz paziņojumu par iebildumiem.
- 110 Turpinājumā attiecībā uz otro daļu, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu par Komisijas piedāvātā formāta, lai atbildētu uz dažiem strīdīgajā lēmumā uzdotajiem jautājumiem, nesaistošo raksturu, ir jāizskata, ka, ņemot vērā šo jautājumu formulējumu, kā arī šim lēmumam pievienotos ievada apsvērumus atbildes sniegšanai uz šiem jautājumiem, apelācijas sūdzības iesniedzējām nav izdevies pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir acīmredzami pārsniegusi minētā lēmuma

- saprātīga vērtējuma robežas šī sprieduma 44. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, kad tā pārsūdzētā sprieduma 132. un 133. punktā uzskatīja, pirmkārt, ka no šī paša lēmuma nekādi neizriet, ka Komisijas piedāvātais formāts atbildes sniegšanai uz minētajiem jautājumiem būtu saistošs, un ka apelācijas sūdzības iesniedzējam nebija iespējas to pielāgot, ja tas izrādītos piemērotāk, un, otrkārt, ka šis formāts drīzāk bija tāds, kas atvieglo apelācijas sūdzības iesniedzēju uzdevumu.
- 111 Līdz ar to, ņemot vērā, ka Vispārējās tiesas konstatējumi, kas atgādināti šī sprieduma 110. punktā, bija pietiekami, lai noraidītu apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentāciju, saskaņā ar kuru saistoša atbildes uz strīdīgo lēmumu formāta noteikšana pierāda, ka tajā pieprasītā informācija pārsniedza to, kas bija nepieciešams, ņemot vērā izmeklēšanas mērķi, tiesību kļūda, interpretējot judikatūru par jēdzienu “informācija”, kas varētu būt pieļauta pārsūdzētā sprieduma 131. punktā, pieņemot, ka tā tiktu pierādīta, katrā ziņā nebūtu pamats pārsūdzētā sprieduma atcelšanai. Apelācijas sūdzības iesniedzēju šajā ziņā paustā kritika līdz ar to ir neefektīva un tārad ir jānoraida (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 14. jūnijs, *Makhlouf*/Padome, C-458/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:441, 96. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2019. gada 14. marts, *Meta Group*/Komisija, C-428/17 P, nav publicēts, EU:C:2019:201, 44. punkts).
- 112 Visbeidzot attiecībā uz trešo daļu ir jānorāda, pirmkārt, ka, ciktāl tā attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 147. punktu, tās pamatojumam izvirzītie argumenti tostarp sakrīt ar tiem, kas ir izvirzīti apelācijas sūdzības trešā pamata ceturtajā daļā, un līdz ar to tie ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ, kas izklāstīti šī sprieduma 82.–84. punktā. Otrkārt, ciktāl trešajā daļā Vispārējai tiesai tiek pārņemts, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdas un acīmredzamas kļūdas vērtējumā, nosakot apelācijas sūdzības iesniedzēju pienākuma saglabāt strīdīgajā lēmumā pieprasītos datus un dokumentus apjomu, kā arī to rīcībā esošo datu apjomu, ir jānorāda, ka šī daļa izriet no kļūdainas pārsūdzētā sprieduma interpretācijas un līdz ar to ir jānoraida kā nepamatota.
- 113 Proti, ir jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju kritizētie Vispārējās tiesas apsvērumi ir izvērsti pārsūdzētā sprieduma 136.–141. punktā ietvertajā vērtējumā par to divu argumentu pamatotību, kas izvirzīti, lai apstrīdētu pieprasītās informācijas samērīgumu. Šie argumenti attiecīgi ir saistīti ar praktiskām grūtībām, kas apelācijas sūdzības iesniedzējam esot radušās, lai iegūtu daļu no šīs informācijas, un to, ka tās bija spiestas veikt darbu Komisijas labā, pārskatot dokumentus, kas jau bija tās rīcībā, tostarp – lai noteiktu, kura minētās informācijas daļa vēl nebija sniegta.
- 114 Šajā kontekstā, pirmkārt, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 136. un 137. punktā nav sniegusi vērtējumu par apelācijas sūdzības iesniedzēju iespējamo pienākumu saglabāt datus vai dokumentus. Gluži pretēji, Vispārējā tiesa atzina, ka uzņēmumiem principā nevar tikt noteikts pienākums iesniegt Komisijai dokumentus, kas vairs nav to rīcībā un ko tiem vairs nebija juridiska pienākuma saglabāt, tomēr uzskatot, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam – vismaz līdz ar pirmajiem Komisijas 2010. gada jūnijā nosūtītajiem informācijas pieprasījumiem – bija jārikojas ar lielāku rūpību un jāveic visi atbilstošie pasākumi, lai saglabātu pierādījumus, kas tām saprātīgi varēja būt. Turklāt Vispārējā tiesa nevis uzskatīja, ka to arhīvi bija “neorganizēti”, bet ka to saglabāšanas kārtībai nav nozīmes, lai novērtētu strīdīgā lēmuma samērīgumu, un apelācijas sūdzības iesniedzējas to neapstrīd.
- 115 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 139. punktā izdarītais Vispārējās tiesas konstatējums, saskaņā ar kuru no šī lēmuma neizriet, ka Komisija pieprasa citu informāciju, nevis to, kurai piekļuve ir tikai apelācijas sūdzības iesniedzējam, ir jāuzskata par tādu, kura mērķis ir nevis apgalvot, ka pieprasīto informāciju nevarēja sniegt apelācijas sūdzības iesniedzēju klienti, bet gan izslēgt, ka šī informācija pilnībā bija Komisijas rīcībā, tādēļ tā nevarēja pati veikt šo analīzes darbu.
- 116 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, apelācijas sūdzības ceturta pamata pirmā līdz trešā daļa ir jānoraida kā daļēji acīmredzami nepieņemama, daļēji neefektīva un daļēji nepamatota.

Par ceturto daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

- 117 Ceturtā apelācijas sūdzības pamata ceturtajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 150.–159. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, secinot, ka strīdīgā lēmuma 2. pantā paredzētā periodisko soda maksājumu summa ir samērīga.
- 118 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka tām faktiski bija jāatbild uz šo lēmumu, jo pretējā gadījumā tām būtu jāveic ārkārtīgi lieli periodiski soda maksājumi, un ka, ņemot vērā grūtības, kas radušās, lai izpildītu minētajā lēmumā ietvertos būtiskos pieprasījumus, pastāvēja konkrēts risks, ka šie draudi tiks konkretizēti, tādēļ to prasība atcelt šo tiesību normu samērīguma principa pārkāpuma dēļ neesot bijusi priekšlaicīga.
- 119 Komisija apstrīd šos argumentus.

– Tiesas vērtējums

- 120 Ceturtā apelācijas sūdzības pamata ceturajā daļā attiecas uz tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, kā nepieņemamu noraidot argumentāciju par strīdīgā lēmuma 2. pantā paredzēto periodisko soda maksājumu par katru dienu summas nesamērīgumu.
- 121 Kā Tiesa ir nospriedusi, periodisko soda maksājumu noteikšanai saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 24. pantu noteikti ir divi posmi. Ar pirmo lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šīs regulas 24. panta 1. punktu, Komisija nosaka periodiskos soda maksājumus. Tā kā nav noteikts kopējais periodisko soda maksājumu apmērs, šis lēmums nevar tikt izpildīts. Šo summu galīgi var noteikt tikai ar jaunu lēmumu, kas vēlāk pieņemts, pamatojoties uz minētās regulas 24. panta 2. punktu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1989. gada 21. septembris, *Hoechst*/Komisija, 46/87 un 227/88, EU:C:1989:337, 55. punkts).
- 122 Tādējādi Vispārējā tiesa, nepieļaujot tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 155. un 156. punktā vispirms uzskatīja – tā kā tā ir tikai procedūras stadija, kuras noslēgumā Komisija, iespējams, pieņems lēmumu, ar ko galīgi noteiks periodisko soda maksājumu kopējo summu un kas tādējādi būs izpildes rīkojums, Regulas Nr. 1/2003 24. panta 1. punktā minētajam lēmumam šajā procedūrā ir sākotnējs raksturs un līdz ar to tas nerada saistošas tiesiskās sekas. Turpinājumā, norādījusi, ka strīdīgais lēmums bija lēmums, ar kuru tika uzlikti periodiski soda maksājumi šīs tiesību normas izpratnē, ko apelācijas sūdzības iesniedzējas turklāt nav apstrīdējušas, Vispārējā tiesa minētā sprieduma 157. un 158. punktā pamatoti no tā varēja secināt, ka šī lēmuma 2. pants nerada saistošas tiesiskās sekas.
- 123 Līdz ar to Vispārējā tiesa minētā sprieduma 159. punktā – visbeidzot – pamatoti ir secinājuši, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju argumentācija par šajā pantā paredzēto periodisko soda maksājumu summas nesamērīgumu neattiecas uz apstrīdamu aktu un tādēļ ir nepieņemama. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka apstrīdami akti principā ir pasākumi, kuros galīgi ir noteikta Savienības iestādes vai struktūras nostāja administratīvā procesa beigās un kuru mērķis ir radīt tādas saistošas tiesiskās sekas, kas var skart prasītāja intereses, izņemot tostarp starpposma pasākumus, kuru mērķis ir sagatavot galīgo lēmumu un kuriem nav šādu seku (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, *CSUE/KF*, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 124 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības ceturajā pamata ceturajā daļā ir jānoraida kā nepamatota, un tādēļ apelācijas sūdzības ceturtais pamats ir jānoraida kopumā.

Par piekto pamatu – kļūdaina noteikumu par pierādīšanas pienākumu piemērošana

Lietas dalībnieku argumenti

- 125 Ar piekto apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot kļūdaini piemērojusi noteikumus par pierādīšanas pienākumu saistībā ar LESD 102. panta pārkāpumiem, noraididama to pamatu par nepamatotu šī pienākuma pāreju.
- 126 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas secinājumus, kuri ietverti pārsūdzētā sprieduma 173. un 174. punktā un saskaņā ar kuriem Komisija nemēģināja revidēt apelācijas sūdzības iesniedzēju pārskatus, bet gan iegūt nepieciešamo informāciju, lai ņemtu vērā kritiku, ko tās bija formulējušas savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, un ka, šādi rīkojoties, Komisija nelūdz apelācijas sūdzības iesniedzējām veikt uzdevumus tās labā. Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pieprasītā informācija nebija nedz atbilstoša, nedz nepieciešama un ka Vispārējā tiesa nav atbildējusi uz jautājumu par to, vai ar strīdīgo lēmumu Komisija tām bija prasījusi veikt uzdevumus, kas saistīti ar lietas materiālu izveidi un tādēļ ir šīs iestādes kompetencē. Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka, lūdzot tām pārbaudīt visus to grāmatvedības dokumentus, ar šo lēmumu tām faktiski esot uzdots “ārēji” izveidot jaunus lietas materiālus un tas neesot bijis nepieciešams, lai Komisija varētu atbildēt uz to argumentiem.
- 127 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka Vispārējās tiesas konstatējums pārsūdzētā sprieduma 175. punktā, ka ar minēto lēmumu Komisija esot vienīgi lūgusi tām iesniegt dokumentus, kas apstiprina pašu apgalvojumu, saskaņā ar kuru tās ir pamatojušās uz atbilstošo judikatūru un šīs iestādes norādījumiem, nav pietiekami pamatots, un atkārti, ka ar šo pašu lēmumu minētā iestāde tām ir lūgusi pierādīt, ka tās bija rīkojušās atbilstoši likumam, un tas esot uzskatāms par “nepieņemamu” pierādīšanas pienākuma pārlikšanu.
- 128 Komisija apstrīd šos argumentus.

Tiesas vērtējums

- 129 Ar piekto apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot kļūdaini noraidījusi ceturto pamatu, kas attiecas uz pierādīšanas pienākuma pāreju, ciktāl Komisija esot pieprasījusi, lai tās pildītu uzdevumus, kas ietilpst Komisijas kompetencē.
- 130 Pirmām kārtām, attiecībā uz argumentiem, kas izvirzīti, lai apstrīdētu pārsūdzētā sprieduma 173. un 174. punktu, ir jāuzsver, pirmkārt, ka šajos punktos ir atsauce uz Vispārējās tiesas veikto analīzi attiecīgi pārsūdzētā sprieduma 106. un 107. punktā, kā arī tā 138.–140. punktā, izvērtējot pirmo un otro pamatu, kuri attiecīgi ir par strīdīgajā lēmumā pieprasītās informācijas nepieciešamo un samērīgo raksturu, kas ir analīze, kuru apelācijas sūdzības iesniedzējām nav izdevies apstrīdēt trešajā un ceturtajā apelācijas sūdzības pamatā. Otrkārt, ir jānorāda, ka šie argumenti būtībā ir balstīti uz tiem pašiem apsvērumiem, kas ir formulēti un noraidīti apelācijas sūdzības trešā pamata trešās daļas un ceturtajā pamata trešās daļas vērtējumā. Līdz ar to arī minētie argumenti ir jānoraida kā nepamatoti.
- 131 Otrām kārtām, runājot par argumentāciju, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 175. punktā ietvertā secinājuma, saskaņā ar kuru Komisija nav lūgusi apelācijas sūdzības iesniedzējām pierādīt, ka tās ir ievērojušās likumu, apgalvoto pamatojuma neesamību, ir jānorāda, ka ar šo argumentāciju apelācijas sūdzības iesniedzējas patiesībā vēlas apstrīdēt Vispārējās tiesas vērtējumu attiecībā uz strīdīgā lēmuma saturu, tomēr neapgalvojot, ka tas būtu sagrozīts. Turpretī tās tikai atkārti argumentāciju, kas izvirzīta pirmajā instancē ceturtajā pamatā un kas ir balstīta uz šī lēmuma interpretāciju, kuru Vispārējā tiesa skaidri noraidīja. Līdz ar to saskaņā ar šī sprieduma 42.–45. punktā atgādināto judikatūru šī argumentācija ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemama.

132 Šādos apstākļos piektais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā daļēji acīmredzami nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par sesto pamatu, kas attiecas uz tiesību pašam sevi neapsūdzēt pārkāpuma novērtējumu

Lietas dalībnieku argumenti

133 Ar sesto apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdas un kļūdas faktos, kā arī sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus un nav norādījusi pamatojumu, izvērtējot piekto pamatu, kurš attiecas uz tiesību pašam sevi neapsūdzēt pārkāpumu.

134 Vispirms apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 186. punktā, kurā Vispārējā tiesa vispirms norādīja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas vienīgi abstrakti ir minējušas šo pārkāpumu, ir pieļautas kļūdas, kā tas izriet no argumentiem, kurus tās bija izvirzījušas pirmajā instancē.

135 Turpinājumā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka to pašu iemeslu dēļ, kas izklāstīti attiecībā uz minētā sprieduma 175. punktu, Vispārējās tiesas konstatējums minētā sprieduma 190. punktā, saskaņā ar kuru strīdīgajā lēmumā apelācijas sūdzības iesniedzējam nav noteikts pienākums veikt vērtējumus, kas tām liktu atzīties, ka tās ir rikojušās, pārkāpjot LESD 102. pantu, nav pietiekami pamatots.

136 Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 192. punktā izklāstītajā Vispārējās tiesas secinājumā, ar kuru ir noraidīta to argumentācija, saskaņā ar kuru strīdīgais lēmums ir tiesību pašam sevi neapsūdzēt pārkāpums, jo ar to tām esot uzlikts pienākums iesniegt dokumentus, kurus nevar kvalificēt kā “iepriekš pastāvošus”, ir pieļautas tiesību kļūdas un kļūdas faktos.

137 It īpaši, pirmkārt, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, interpretējot 2010. gada 28. aprīļa spriedumu *Amann & Söhne* un *Cousin Filterie*/Komisija (T-446/05, EU:T:2010:165, 328. punkts), secinot, ka lūgums iesniegt dokumentu, kuru nevar kvalificēt kā “iepriekš pastāvošu”, ne vienmēr ir tiesību pašam sevi neapsūdzēt pārkāpums, lai gan minētajā spriedumā ir tikai norādīts, ka pienākums atbildēt uz pilnīgi fakta jautājumiem vien nevar būt tiesību uz aizstāvību vai tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu pārkāpums.

138 Otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 192. punkts esot balstīts uz kļūdu faktos, jo strīdīgajā lēmumā Komisija esot lūgusi apelācijas sūdzības iesniedzējam iesniegt informāciju, kas nevar tikt kvalificēta kā fakti vai dokumenti, kā arī sniegt pierādījumus, ka tās ir veikušas aktīvus pasākumus, lai izpildītu Savienības konkurences tiesību normu prasības, jo šāda pierādījuma neesamība ļautu uzskatīt, ka tās nav izpildījušas savu pienākumu.

139 Komisija apgalvo, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējas ir vienīgi norādījušas Tiesai uz argumentiem, ko tās bija izklāstījušas Vispārējā tiesā, pret pārsūdzētā sprieduma 186. un 192. punktu izvirzītie argumenti, kas izklāstīti šī sprieduma 134. un 138. punktā, ir jānoraida kā nepieņemami un ka pārējā daļā sestais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepamatots. Replikas rakstā apelācijas sūdzības iesniedzējas atbild, ka tieši šīs atsauces dēļ argumenti ir pieņemami.

Tiesas vērtējums

140 Ar sesto apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas faktos un tiesību kļūdas, kā arī ir sagrozījusi ar to saistītos pierādījumus un nav norādījusi pamatojumu, izvērtējot, vai Komisija strīdīgajā lēmumā ir pārkāpusi tiesības pašam sevi neapsūdzēt.

- 141 Attiecībā uz šī apelācijas sūdzības pamata pieņemamību no šī sprieduma 42.–45. punktā atgādinātās judikatūras izriet, ka, ciktāl argumentācija par pārsūdzētā sprieduma 186. punktu ir balstīta tikai uz pirmajā instancē izvirzītajiem argumentiem, uz kuriem apelācijas sūdzības iesniedzējas tikai atsaucas, šī argumentācija ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemama. Tas pats attiecas uz argumentāciju par kļūdu faktos, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 192. punktā, ņemot vērā, pirmkārt, ka šī argumentācija ir balstīta uz tiem pašiem apsvērumiem, kuri ir izklāstīti šī sprieduma 96. punktā un kuri ir noraidīti kā nepieņemami tā 107. punktā, un, otrkārt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Vispārējās tiesas vērtējumu attiecībā uz strīdīgā lēmuma saturu, tomēr nenorādot uz tā sagrozišanu.
- 142 Runājot par minētā apelācijas sūdzības pamata pieņemamās daļas pamatotību, vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. apsvērumu, ja uzņēmumi ir izpildījuši Komisijas lēmumu par informācijas pieprasīšanu, tos nevar piespiest atzīt, ka tie izdarījuši pārkāpumu, bet tiem katrā ziņā ir pienākums atbildēt uz jautājumiem par faktiem un sniegt dokumentus, pat ja šo informāciju var izmantot, lai pierādītu šī uzņēmuma vai cita uzņēmuma pret konkurenci vērstu rīcību.
- 143 Šajā tiesību normā būtībā ir pārņemta Tiesas iedibinātā judikatūra, saskaņā ar kuru Komisijai ir tiesības uzlikt uzņēmumam pienākumu sniegt visu nepieciešamo informāciju par faktiem, kas tam var būt zināmi, un vajadzības gadījumā iesniegt ar tiem saistītos dokumentus, kas ir tā rīcībā, pat ja tie var tikt izmantoti, lai pierādītu šī uzņēmuma vai cita uzņēmuma pret konkurenci vērstu rīcību. Lai gan Komisija nevar uzlikt šim uzņēmumam pienākumu sniegt atbildes, ar kurām tam būtu jāatzīst pārkāpuma esamība, kura pastāvēšana ir jāpierāda Komisijai, minētais uzņēmums tomēr nevar izvairīties no pieprasījuma uzrādīt dokumentus, pamatojoties uz to, ka, tos iesniedzot, tas būs spiests liecināt pats pret sevi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 18. oktobris, *Orkem*/Komisija, 374/87, EU:C:1989:387, 27., 34. un 35. punkts, kā arī 2006. gada 29. jūnijs, Komisija/*SGL Carbon*, C-301/04 P, EU:C:2006:432, 41.–44. un 48. punkts).
- 144 Pirmkārt, attiecībā uz argumentāciju par to, ka neesot pamatots pārsūdzētā sprieduma 190. punktā ietvertais secinājums, saskaņā ar kuru, lūdzot apelācijas sūdzības iesniedzējam iesniegt dokumentus, kas apstiprinātu pašu apgalvojumu, ka tās ir balstījušās uz atbilstošu judikatūru un Komisijas norādēm, ar to apelācijas sūdzības iesniedzējam netika likts veikt vērtējumus, kas tām liktu atzities, ka tās ir rīkojušās, pārkāpjot LESD 102. pantu, ir jānorāda, ka šī argumentācija ir balstīta uz tiem pašiem iebildumiem kā tie, kas izvirzīti attiecībā uz minētā sprieduma 175. punktu, un tādēļ – to pašu iemeslu dēļ, kas minēti šā sprieduma 131. punktā, – ir jānoraida.
- 145 Katrā ziņā ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 190. punktā izdarīto secinājumu ir juridiski pietiekami pamatojusi. Vispirms Vispārējā tiesa minētā sprieduma 180., 182. un 183. punktā ir atgādinājusi šī sprieduma 143. punktā minēto judikatūru. Tad, pamatojoties tostarp uz savu judikatūru, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 184. un 185. punktā no tā secināja, ka, pirmām kārtām, gadījumā, ja tiek apstrīdēta informācijas pieprasījumā uzdotā jautājuma tvērums, Savienības tiesai ir jāpārbauda, vai adresāta atbilde patiešām būtu līdzvērtīga pārkāpuma atzīšanai, un, otrām kārtām, tikai faktiska rakstura atbildes principā nevar tikt uzskatītas par tādām, kas adresātam var likt atzities šī pārkāpuma izdarīšanā. Tādēļ, pamatojoties uz iepriekš minēto judikatūru, kuru apelācijas sūdzības iesniedzējas turklāt nav apstrīdējušas, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 187. un 190. punktā varēja secināt, ka, tā kā strīdīgajā lēmumā pieprasītajai informācijai ir tikai faktiskais raksturs, kas tostarp ietver pieprasījumu iesniegt iekšējos dokumentus, šīs informācijas iesniegšana neliek apelācijas sūdzības iesniedzējam veikt vērtējumus, kas liktu tām atzīt, ka tās ir rīkojušās, pārkāpjot LESD 102. pantu.
- 146 Otrkārt, attiecībā uz argumentāciju par tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pārsūdzētā sprieduma 192. punktā, ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa ir pareizi interpretējusi judikatūru, kas izriet no 2010. gada 28. aprīļa sprieduma *Amann & Söhne* un *Cousin Filterie*/Komisija (T-446/05, EU:T:2010:165, 328. punkts), tādējādi, ka, tā kā tā izslēdz, ka pienākums iesniegt iepriekš pastāvošus

dokumentus var būt tiesību uz aizstāvību pārkāpums, šo judikatūru, tieši otrādi, nevar interpretēt tādējādi, ka tā nozīmētu, ka ikviens lūgums iesniegt tādu dokumentu, ko nevar kvalificēt kā “iepriekš pastāvošu”, noteikti būtu šo tiesību, it īpaši tiesību pašam sevi neapsūdzēt, pārkāpums.

- 147 Proti, no šī sprieduma 143. punktā atgādinātās judikatūras izriet, ka tikai gadījumā, ja uzņēmumam būtu pienākums sniegt atbildes, ar kurām tam būtu jāatzīst pārkāpuma esamība, šis uzņēmums varētu izvairīties no pienākuma sniegt visu nepieciešamo informāciju šī sprieduma 68.–70. punktā minētās judikatūras izpratnē. Šajā lietā Vispārējā tiesa uzskatīja – un apelācijas sūdzības iesniedzējas nav apstrīdējušas šo secinājumu –, ka tas tā nav, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas nav izvirzījušas nevienu konkrētu argumentu, kas varētu pierādīt – tas, ka, lai atbildētu uz Komisijas jautājumiem, tām pieprasītie faktiskie dati ir jāapkopo dokumentā, kura mērķis ir ļaut Komisijai vieglāk tos izprast, pats par sevi var būt tiesību pašam sevi neapsūdzēt pārkāpums.
- 148 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības sestais pamats ir jānoraida kā daļēji acīmredzami nepieņemams un daļēji nepamatots.
- 149 Tā kā visi apelācijas sūdzības pamati ir noraidīti, apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 150 Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.
- 151 Tā kā Komisija ir prasījusi piespriež *Qualcomm* un *Qualcomm Europe* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā spriedums tām ir nelabvēlīgs, tām ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus apelācijas tiesvedībā.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

- 1) **Apelācijas sūdzību noraidīt.**
- 2) ***Qualcomm Inc.* un *Qualcomm Europe Inc.* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]